

بررسی میزان انطباق اصول و مبانی نوشهرگرایی و سبک‌های هنری_معماری قرن ۲۱^۱

مهری دهبان

دانشجوی دکتری معماری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

ایرج اعتصام^۲

استاد تمام گروه معماری و شهرسازی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

رضا فرمهینی فراهانی

استادیار گروه معماری، واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

ژاله صابر نژاد

استادیار گروه معماری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۲/۰۹ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۶/۲۰

چکیده

نوشهرگرایی رویکرد جدیدی در نگاه به مسایل شهری و زیست محیطی در طراحی شهری است این نوع نگاه انتقاد به شهرسازی مدرن است و انسان را بجای وسیله نقلیه محور این رویکرد می‌داند. می‌توان عنوان نمود نوشهرگرایی یکی از مهمترین رویکردهای قرن ۲۱ می‌باشد. معماری هم در قرن ۲۱ زاییده تفکر فرامدرنی شده است که از مسائل دوران مدرن پا فراتر نهاده است و معماران به مسائلی چون محیط زیست، تغییر اقلیم، انرژی، مهاجرت و... در طراحی‌های خود می‌پردازند. بی‌شک پدیده نوشهرگرایی بی‌تاثیر در خلق آثار معماری نیست. هدف از این تحقیق بررسی انطباق رویکرد نوشهرگرایی و جنبش‌های هنری_معماری قرن ۲۱ می‌باشد. روش تحقیق به صورت توصیفی - تحلیلی می‌باشد و گردآوری اطلاعات از طریق مطالعات اسنادی_ کتابخانه صورت پذیرفته است. نتیجه این پژوهش بطور متناظر میزان انطباق نوشهرگرایی با سبک‌ها هنری_معماری قرن ۲۱ را مشخص نموده است.

کلمات کلیدی: نوشهرگرایی، سبک و جنبش‌های هنری، قرن ۲۱، معماری

۱- مقاله مستخرج از رساله دکتری در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب تحت عنوان "تبیین الگوهای ساختاری معماری معاصر ایران در بناهای غیر مسکونی دهه چهارم پس از انقلاب اسلامی" می‌باشد.

۲- (نویسنده مسئول) i.etessam@srbiau.ac.ir

مقدمه

در جهت رفع مشکلات ناشی از فرسودگی و زوال مراکز شهری و گسترش افقی شهرها جنبش نوشهرگرایی به وجود آمد. این جنبش برای ایجاد جوامع پایدار و کارا بازگشت به الگوی محلات سنتی را امری لازم می‌داند. نوشهرگرایی آمیزه‌ای از سبک معماری، رشد هوشمند، طراحی سنتی جدید، گسترش گزینه‌های مختلف حمل‌ونقل عمومی، خیابان‌ها و فضاهای دوستانه، مراکز و لبه‌های تعریف شده، توسعه بافت سنتی محلات و شهرسازی پایدار است (Grant, 2015). نوشهرگرایی مدل ایده‌آل خود را در شبکه سنتی خیابان‌هایی که در بافت شهری تنیده‌اند، می‌یابد. خیابان‌هایی با کاربری مختلط، دوستدار پیاده، محلاتی با تنوع مسکن و تنوع اجتماعی که در عین پیچیدگی‌های شهری به زندگی خود ادامه می‌دهند (Heins, 2015:207).

هنر و معماری قرن بیست و یکم در حال رشد، شکوفایی و انتشار است، بسیاری از موضوعات مهم در قرن جدید تجدید نظر کرده‌اند و الهام بخش تفکر جدید و بحث‌های علمی مانند افزایش هنر زیست در پاسخ به تحقیقات علمی در علوم زیست‌شناختی و نظریه انتقادی شناخته شده به عنوان زیبایی‌شناسی ارتباطی است. هنر و معماری قرن بیست و یکم از مواد و وسایلی متنوعی ظاهر می‌شود که این شامل آخرین فن‌آوری‌های الکترونیکی مانند تصویربرداری دیجیتال و اینترنت می‌باشد. بسیاری از هنرمندان به طور مرتب و آزادانه رسانه‌ها و اشکال را مخلوط می‌کنند و انتخاب‌هایی را انجام می‌دهند که بیشتر به مفاهیم و اهدافشان خدمت کند. مباحث دیگری که در اواخر قرن بیستم مورد بحث و بررسی قرار گرفت، همچنان برای تجزیه و تحلیل هنر و فرهنگ بصری قرن بیست و یکم، همچون نشانه‌شناسی، پست مدرنیسم، فمینیسم و ... می‌باشد. قرن بیست و یکم فقط آغاز مسائل است و ایده‌ها به سرعت در حال شکل‌گیری هستند و هنرمندان جدید، دائماً توجه و نفوذ می‌کنند. همزمان، افزایش حرکت هنرمندان در مرزها و اقیانوس‌ها به ترکیب میان تأثیرات و واژگان هنری افزوده است. معنای و پیامدهای جهانی شدن، توسط محققان، بسیار مورد بحث قرار می‌گیرد که از لحاظ اقتصادی و سیاسی، جهانی شدن نیرویی برای رشد و آزادی در جوامع دنیا می‌باشد. فعالیت‌های متفاوت از پروژه‌های دیدنی و جذاب با بودجه‌های عظیم با تولیدات فوق‌العاده‌ای ایجاد می‌شود (Robertson, 2018).

نوع پژوهش، نظری - کاربردی است. این پژوهش از آن روی جزء پژوهش‌های نظری قرار می‌گیرد که از روش‌های تحلیل عقلانی در بررسی اطلاعات جمع‌آوری شده، استفاده شده است و از آن باب کاربردی است که نتایج بدست آمده از آن در بسیاری از فعالیت‌های اجرایی شامل حوزه آموزش، طراحی و اجرای معماری و نظایر آن مورد استفاده قرار خواهد گرفت. در این پژوهش از روش‌های تحقیق متفاوتی استفاده شده است.

روش این پژوهش بر اساس شناخت و بررسی عوامل ایجاد می‌پردازد و همچنین برای بررسی دقیق مصادیق و دسته‌بندی آنها از روش توصیفی استفاده خواهد شد به گونه‌ای که در ابتدا به توصیف نمونه‌ها بر اساس اجزا و عناصر قابل مشاهده پرداخته خواهد شد، سپس بر اساس اینکه منبع الهام و ایده آن‌ها تحت تاثیر چه عواملی بوده است دسته‌بندی می‌شوند.

مبانی نظری

امروزه مشکلاتی چون آلودگی محیط زیست، گرم شدن کره زمین، افزایش جمعیت، فقر، مهاجرت، تروریسم و جنگ در خاورمیانه، کاهش ذخایر انرژی در طبیعت و دسترسی به منابع آب شیرین و بهداشتی یکی از مسائل مهم در بسیاری از کشورها می‌باشد. بحران آب در گذشته به علت کم بودن جمعیت به اندازه امروزه محسوس نبود، ولی با افزایش روز افزون جمعیت و نیاز بشر به غذای بیشتر، این بحران بیش از گذشته مشهود است. طبق آمارهای رسمی سازمان ملل متحد، ۴ میلیارد نفر در معرض کمبود آب و یا جاری شدن سیل هستند که این تعداد برابر نصف جمعیت دنیا است. عقب‌نشینی و آب شدن یخچال طبیعی در رشته‌کوه‌های آلپ (وضعیت در سال‌های ۲۰۰۲، ۱۹۹۱ و ۱۹۷۹) بر اثر گرم شدن زمین حفاظت محیط زیست در قرن بیست و یکم به عنوان یکی از هشت هدف توسعه‌ی هزاره و یکی از سه پایه‌ی توسعه‌ی پایدار شناخته می‌شود. بر اساس گزارش سازمان همکاری اقتصادی و توسعه در سال ۲۰۰۱، تقریباً تمامی عوامل تشکیل‌دهنده‌ی محیط زیست تحت تأثیر فعالیت‌های انسان قرار گرفته‌اند. مهم‌ترین آثار فعالیت‌های انسان بر خاک عبارت‌اند از: مسمومیت و فرسایش که موجب تخریب و کاهش توان زمین‌های زراعی می‌شوند. به‌طور کلی فرسایش خاک پدیده‌ای طبیعی است که به وسیله‌ی عواملی چون باد، روان آب‌های سطحی و تغییرات دما انجام می‌گیرد. با این حال، فعالیت‌های انسان از جمله زراعت مفرط، آبیاری زمین‌های زراعی، محصولات تک‌کشتی، چریدن بیش از حد دام‌ها در مراتع، جنگل‌زدایی و بیابان‌زایی باعث از بین رفتن تعادل موجود میان روند تخریب و ایجاد خاک، و در نهایت آلودگی آن می‌شوند.

جنبش هنری یک جریان و حرکت هنری است که تحت تأثیر تحولات فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی یا عوامل دیگر شکل می‌گیرد و برای مدتی گروهی از هنرمندان را به تفکر و عملکرد مشابه می‌کشاند. این جنبش‌ها بسته به بنیان و زمینه‌های به‌وجود آورنده و توسعه‌دهنده‌ی آن‌ها می‌توانند کوتاه‌مدت یا نسبتاً پایدار باشند. همچنین جنبش‌های هنری ممکن است در یک منطقه‌ی جغرافیایی خاص و تنها در یک رشته‌ی هنری رایج شوند یا به‌صورت فراگیر بخش وسیعی از دنیای هنر را تحت تأثیر خود قرار دهند. یکی از تحولات قرن حاضر، شکل‌گیری جنبش‌های اجتماعی و هنری جدید و سهم آنها تأثیر در تمام وجوه کره زمین است، ضرورت مطالعه‌ی جنبش‌های جدید، که نقطه‌ی اتصال شهروند به فرایند توسعه‌ی اجتماعی و هنری تلقی می‌شود، موجب تغییر در روابط جامعه مدنی و شهری می‌شود و به تبع شکل شهر نیز تابع این تغییرات خواهد بود.

تعاریف جنبش‌های و سبک‌های هنری مورد توجه و استفاده‌ی معماران در قرن بیست و یکم

• هنر الگوریتمی^۱

هنر الگوریتمی، همچنین به عنوان الگوریتم هنر شناخته می‌شود، هنری که عمدتاً هنر بصری است که از طریق یک الگوریتم طراحی می‌شود. هنرمندان الگوریتمی بعضی اوقات الگوریست‌ها نامیده می‌شوند. هنر الگوریتمی یک زیر مجموعه از هنر تولیدی است و تقریباً همیشه با یک کامپیوتر اجرا شده است. اگر با کامپیوتر اجرا شده باشد به

^۱ Algorithmic art

عنوان هنر تولید شده کامپیوتری طبقه بندی می‌شود، اما در بیشتر هنر و معماری تولید شده کامپیوتری بخشی از کامپیوتر در اجرا محدود شده است. در تباین هنر الگوریتمی، طراحی خلاق، نتیجه فرایند الگوریتمی می‌باشد، معمولاً فرایند تصادفی یا شبه تصادفی برای محصول تغییرپذیری به کار می‌برند. هنر الگوریتمی به هنر سیستمی هم مربوط می‌شود (Eberle, Robert, 2015). هدف این هنر در طراحی معماری تولیدات بهینه در طراحی فضا و سازه می‌باشد.

بیومورفیسم^۱

مدل‌های "بیومورفیسم" عناصر طراحی هنری را بر الگوهای طبیعی یا شکل‌هایی که طبیعت و موجودات زنده را یادآور می‌شوند، مدل می‌کند. آن را به شدت درک می‌کند و تلاش می‌کند تا اشکال طبیعی را بر روی دستگاه‌های کاربردی وارد کند. (Feuerstein, 2001).

هنر زیست محیطی^۲

هنر زیست محیطی طیف وسیعی از شیوه‌های هنری است که شامل هر دو رویکرد تاریخی به طبیعت در هنر، معماری و انواع جدید کارهای زیست محیطی و سیاسی است. هنر زیست محیطی از نگرانی‌های رسمی، با زمین به عنوان یک ماده مجسمه سازی، به سمت یک رابطه عمیق تر با سیستم‌ها، فرآیندها و پدیده‌ها در ارتباط با نگرانی‌های اجتماعی، تکامل یافته است. رویکردهای یکپارچه اجتماعی و زیست محیطی به عنوان یک موضع اخلاقی و پایدار در دهه ۱۹۹۰ شکل گرفت. طی ده سال گذشته، هنر محیط زیستی تبدیل به یک نقطه کانونی از نمایشگاه‌های سراسر جهان شده است، به عنوان جنبه‌های اجتماعی و فرهنگی تغییرات آب و هوایی، به خط مقدم می‌رسد (Sam Bower, 2010).

هنر مداخله‌ای^۳

مداخله هنری تعامل با یک آثار هنری قبلی، مخاطب، محل_فضا یا وضعیت است. این موضوع از هنر مفهومی برخوردار است و معمولاً یک نوع هنر عملکردی است. این در ارتباط با اپوزیسیون وین، جنبش دادا و نئو دادایی است. این نیز توسط "Stuckists" بسیار مورد استفاده قرار گرفته است تا تأثیرات دیگر آثار هنری را که با آنها مخالفت می‌کنند، تحت تأثیر قرار دهد و به عنوان یک اعتراض علیه مداخلات موجود باشد (Perini, 2010).

حداکثرگرایی^۴

در هنر، حداکثر گرایی، واکنش علیه مینیمالیسم، زیبایی بیش از حد و افزونگی است. فلسفه را می‌توان به عنوان "بیشتر بیشتر" خلاصه شده است، در مقایسه با شعار مینیمالیستی "کمتر است بیشتر" (Pincus-Witten, 1981).

¹ Biomorphism

² Environmental art

³ Intervention art

⁴ Maximalism

ماتامدرنیسم^۱

یک مجموعه پیشنهادی پیشرفت در فلسفه است، زیبایی شناسی و فرهنگی که از پست مدرنیسم در حال شکل گیری و واکنش نشان می‌دهند. یک تعریف، ماتامدرنیسم را به عنوان میانجی بین جنبه‌های مدرنیسم و پست مدرنیسم توصیف می‌کند. (METAMODERNIST MANIFESTO)

نئو مینی مالیزم^۲

نئو مینی مالیزم یک جنبش هنری و معماری غیرمعمول در اواخر قرن بیستم و اوایل قرن ۲۱ است. این جایگزین به نام "نئو ژئومتریسم" یا "هنر نئو ژئو" نامگذاری شده است. اصطلاحات دیگر عبارتند از: نئو پولوژیست، نئو فوتوریسم، نئو آپ، نئو پاپ، انتزاع جدید، "پاپ تومتری"، پس از انتزاع، شبیه سازی، و هنر هوشمند (Walker, ۱۹۹۲).

هنر رسانه‌های جدید^۳

هنر رسانه‌های جدید اشاره به آثار هنری ایجاد شده با تکنولوژی‌های جدید رسانه‌ای از جمله هنر دیجیتال، گرافیک کامپیوتری، انیمیشن کامپیوتری، هنر مجازی، هنر اینترنت، هنر تعاملی، بازی‌های ویدئویی، رباتیک کامپیوتری، چاپ سه بعدی، هنر سایبورگ و هنر به عنوان بیوتکنولوژی. این اصطلاح خود را با عناصر فرهنگی و رویدادهای اجتماعی حاصل می‌کند که در مخالفت با کسانی که از هنرهای تجسمی قدیمی می‌بینند، مخالفت می‌کنند. این نگرانی در مورد رسانه‌ها یکی از ویژگی‌های کلیدی هنر معاصر است و در واقع بسیاری از مدارس هنر و دانشگاه‌های بزرگ در حال حاضر در "زائرهای جدید" یا "رسانه‌های جدید" رشته‌های اصلی را ارائه می‌دهند و تعداد بیشتری از برنامه‌های فارغ التحصیل در سطح بین‌المللی پدید آمده‌اند. هنر رسانه‌های جدید اغلب شامل تعامل بین هنرمند و ناظر یا بین ناظران و آثار هنری است که به آنها پاسخ می‌دهد. با این حال، همانطور که نظریه پردازان و مدیران مختلف اشاره کرده‌اند، چنین گونه‌های تعامل، تبادل اجتماعی، مشارکت و تحول، رسانه‌های رسانه‌ای جدید را تشخیص نمی‌دهند، بلکه به عنوان یک زمینه مشترکی که در دیگر رشته‌های هنر معاصر است، همکاری می‌کند. چنین بینشی بر اشکال عمل فرهنگی تاکید می‌کند که همزمان با سیستم عامل‌های مبتنی بر فناوری وجود می‌آیند و تمرکز بر رسانه‌های تکنولوژیک را در خودشان مطرح می‌کنند (Web Design & New Media. academyart.edu).

نئو فوتوریسم^۴

نئو فوتوریسم جنبش قرن بیستم تا اوایل قرن بیست یکم در هنر، طراحی و معماری است. این را می‌توان به عنوان خروج از نگرش بعد از مدرنیسم مشاهده کرد و نشان دهنده یک اعتقاد آرمانگرایانه به آینده‌ای بهتر و "نیاز به تجدید روابط مدرن با فن آوری" است. بازاندیشی مربوط به زیبایی شناسی و عملکرد شهرهای سریعا در حال رشد است.

¹ Metamodernism

² Neo-minimalism

³ New media art

⁴ Neo-futurism

صنعتی سازی که در سراسر جهان پس از پایان جنگ جهانی دوم آغاز شد، موجب جریان جدیدی از اندیشه در زندگی، هنر و معماری شد که منجر به پس مدرنیسم، نو مدرنیسم و سپس نئوفوریسم شد (Giovannini, 2013).

• هنر ارتباطی^۱

هنر ارتباطی یا زیباشناختی ارتباطی یک حالت یا گرایش در هنرهای زیبا و معماری است که در ابتدا توسط نقاش نقاشی فرانسه، "نیکلاس بوریرود"^۱، دیده می‌شود. "بوریرود" این رویکرد را "مجموعه‌ای از شیوه‌های هنری می‌داند که به عنوان نقطه نظر تئوری و عملی آنها تمام روابط انسانی و زمینه اجتماعی آنها را به جای فضای مستقل و خصوصی به کار می‌گیرد". هنرمند می‌تواند به جای اینکه در مرکز قرار گیرد، دقیق تر به عنوان کاتالیزگر در هنر ارتباطی مورد توجه قرار گیرد (Bourriaud, 2009).

• بازنگرایی^۲

یک جنبش هنری در قرن بیست و یکم است که به جنبه‌های هنر نوگرا، تجدیدگرایی جنبه‌های مدرنیسم را به ویژه در شکل اولیه آن احیاء می‌کند، و به پیروی از پست مدرنیسم می‌پردازد، هدف اصلی این جنبش احیای معنویت در هنر و معماری، که آن را متناقض می‌کند. طرفداران بازسازی، آن را به عنوان یک حرکت پیشرو و رادیکال و نه ارتجاعی حمایت می‌کنند. بازنگرایی نخستین بار در سال ۲۰۰۰ توسط بنیان‌گذاران "جنبش استاکسیم"، "چارلز تامسون و بیلی چاپلیدیش"، در بیانیه‌های با همین نام مطرح شد. (Bill, 2009)

• هنر تعامل اجتماعی^۳

تمرین اجتماعی یک رسانه هنری است که بر تعامل با تعامل انسان و گفت‌وگو اجتماعی متمرکز است. از آنجایی که افراد و روابط آنها، محرک چنین کارهایی هستند _ به جای فرآیند خاص تولید _ مشارکت اجتماعی نه تنها بخشی از سازمان، اجرای یا ادامه کار است، بلکه زیبایی شناسی در خود تعامل و توسعه است (Pablo, 2012).

جدول ۱: ویژگی‌های سبک‌های هنری _ معماری قرن ۲۱

ویژگی‌ها	سبک معماری
<ul style="list-style-type: none"> • الگوریتم هنری • اجرای کامپیوتری • طراحی خلاق • هنر سیستمی • بهینه سازی در طراحی و معماری • فرایند مبتنی بر یک الگوریتم طراحی شده توسط هنرمند • هنر فراکتال • الگوریتم‌های ژنتیکی 	هنر الگوریتمی
<ul style="list-style-type: none"> • الگوهای طبیعی • الهام از طبیعت و موجودات زنده • اشکال طبیعی • طراحی برای افراد معلول و محروم در سراسر جهان 	بیومورفیسم

¹ Relational art

² Remodernism

³ Social practice art

هنر زیست محیطی	<ul style="list-style-type: none"> • کارهای زیست محیطی • زمین به عنوان یک ماده مجسمه سازی • نگرانی‌های اجتماعی • رویکردهای یکپارچه اجتماعی و زیست محیطی • موضع اخلاقی و پایداری • جنبه‌های اجتماعی و فرهنگی تغییرات آب و هوایی • هنر محیطی بیش از هر چیز بازگشت به طبیعت را نشان می‌داد • هنرمندان محیطی تنها به نمایش طبیعت بسنده نمی‌کنند، بلکه زیستن، تجربه و کنش متقابل با طبیعت و زمین را برگزیده‌اند که این بینش جایگزین ملاحظات سنتی هنر شده است.
هنر مداخله‌ای	<ul style="list-style-type: none"> • تعامل با یک اثر هنری دیگر • هنر مفهومی • هنر مداخله می‌تواند به تغییر شرایط اقتصادی یا سیاسی و یا تلاش برای ایجاد آگاهی مردم از شرایطی که قبلاً آن را نداشته‌اند آگاهی داشته باشد. • مداخله هنری لزوماً با مردم در ارتباط است
منا مدرنیسم	<ul style="list-style-type: none"> • میانجی بین جنبه‌های مدرنیسم و پست مدرنیسم • واکنش به پست مدرنیسم • عنوان یک جنبش فعال، فکری، اجتماعی و سیاسی در حال ظهور است • الگوهای رفتاری ارزشمند
حداکثرگرایی	<ul style="list-style-type: none"> • حداکثرگرایی • علیه مینیمالیسم • بیشتر بیشتر است
نئو مینی مالیسم	<ul style="list-style-type: none"> • نئو ژئومتریک • هنر نئو ژئو • نئو پاپ • پس از انتزاع • هنر هوشمند • انتزاع، شبیه سازی • ارزیابی کلی از اشکال هنری پیشین
هنر رسانه‌های جدید	<ul style="list-style-type: none"> • تکنولوژی‌های جدید رسانه‌ای • هنر دیجیتال • گرافیک کامپیوتری • انیمیشن کامپیوتری • هنر مجازی • هنر اینترنت • بیوتکنولوژی
نئو فوتوریسم	<ul style="list-style-type: none"> • بعد از مدرنیسم • اعتقاد آرمانگرایانه به آینده‌ای بهتر • نیاز به تجدید روابط مدرن با فن آوری • شهرهای در حال رشد سریع
هنر ارتباطی	<ul style="list-style-type: none"> • هنر ارتباطی یا زیباشناختی ارتباطی یک حالت یا گرایش در هنرهای زیبا • هنرمند کاتالیزور می‌باشد • روابط انسان بجای فضای خصوصی و مستقل مطرح است
بازنوگرایی	<ul style="list-style-type: none"> • هنر نوگرا • تجددگرایی جنبه‌های مدرنیسم • پیروی از پست مدرنیسم • احیای معنویت در هنر • حرکت پیشرو
هنر تعامل اجتماعی	<ul style="list-style-type: none"> • رسانه هنری • تعامل انسان و گفت‌وگو اجتماعی • مشارکت اجتماعی • زیبایی شناسی در خود تعامل و توسعه

منبع: منبع: برگرفته از واژگان کلیدی مربوط به هر سبک

تعریف نوشهرگرایی

نظریه نوشهرگرایی از نظریات معاصر شهرسازی می‌باشد که در سالهای پایانی دهه 1980 و ابتدای دهه ۱۹۹۰ توسط تعدادی از معماران و شهرسازان آمریکایی که از شرایط شهرهای آن دوران از جمله فرسودگی و از بین رفتن مراکز شهری، افزایش فزاینده جوامع محلی پراکنده و متفرق و استفاده زیاد از اتومبیل اظهار نارضایتی می‌کردند ارائه شده است. در یک تعریف کلی اگر بخواهیم واژه نوشهرگرایی را تعریف کنیم، نوشهرگرایی پاسخی در مقابل گسترش بی رویه افقی شهرها و هزینه‌های بسیار زیاد ناشی از این گسترش می‌باشد که به ارائه اصول و الگوهای در جهت ایجاد محلات زیست پذیر و قابل پیاده روی و مقابله با جوامع وابسته به اتومبیل می‌پردازد (Grant, 2015).

جدول ۲: اصول و ویژگی‌های نوشهرگرایی

اصول نوشهرگرایی	ویژگی‌ها
پیاده‌مداری	<ul style="list-style-type: none"> افزایش قابلیت پیاده‌مداری، گامی به سوی شهری انسانی تر امکان حضور هر چه بیشتر مردم در فضای شهری وجود فضای مناسب پیاده باعث بوجود آمدن لذت، امنیت، راحتی، دسترسی آسان و ... برای رده‌های سنی تفرج و لذت بردن از فضای شهری ایجاد تسهیل انجام فعالیت‌های ضروری تکراری روزانه مانند رفتن به مدرسه و فروشگاه و فضاهای جهت گذراندن اوقات فراغت
ایجاد شبکه ترافیکی پیوسته	<ul style="list-style-type: none"> شبکه پیوسته خیابان، ترافیک را پراکنده و پیاده روی آسان می‌سازد سلسه مراتبی از خیابان‌های کم عرض، بلوارها و کوچه‌ها
ایجاد کاربری‌های مختلط	<ul style="list-style-type: none"> یک توسعه مختلط کاربری باید برای عابران پیاده، کاربران و سکنه، محیطی امن، راحت و جذاب باشد. کاربری مختلط می‌تواند سرزندگی و امنیت ادراکی یک ناحیه را از طریق افزایش تعداد فعالیت افراد در یک خیابان افزایش دهد. اختلاط کاربری می‌تواند به منافع اقتصادی کمک کند؛ برای مثال قرار گرفتن زمین‌های تجاری در کنار زمین‌های مسکونی می‌تواند ارزش دارایی‌ها را بالا برد و به افزایش دریافت مالیات محلی کمک کند. اختلاط کاربری‌ها، حسن تعلق، تعامل و زندگی اجتماع محلی را در محلات توسعه می‌بخشد. در محلات با اختلاط بیشتر، دسترسی راحت‌تری به تسهیلات وجود دارد دامنه‌ی وسیع‌تری از انتخاب‌ها برای خانوارها در این الگوی کاربری وجود دارد. منطقه‌بندی مختلط، باعث نزدیکی خانه، محل کار، مدارس، خرده‌فروشی، اوقات فراغت و ... می‌شود امکان دسترسی به آن‌ها را با دوجرخه، پیاده یا با رانندگی با فاصله کم فراهم می‌کند. نواحی با کاربری مختلط پشتیبانی متقابلی ایجاد می‌کنند و اشتراک مساعی بین کاربری‌های مختلف به وجود می‌آورد، برای مثال ساکنان و کارمندان اداری یک بازار برای مغازه‌های خرده‌فروشی و رستوران‌ها ایجاد می‌کنند که در عوض تسهیلات قابل دسترس و مناسب را پیشنهاد کند.
ایجاد گونه‌های مختلف مسکن در بافت	<ul style="list-style-type: none"> گونه‌های متنوع مسکن با تنوع قیمت و اندازه جذب جمعیت از اقشار مختلف انگیزه‌ای برای توسعه دهندگان و به نفع آزاد سازی زمین به نفع فضای سبز
افزایش تراکم در بافت	<ul style="list-style-type: none"> دانه بندی قطعات و تراکم ساختمان کاهش نیاز به اتومبیل احداث واحدهای بسیاری در سطح مطلوبیت بافت بعزت تمرکز خدمات مورد نیاز و ایجاد ارزش افزوده در بافت صرفه جویی ناشی از تمرکز فعالیت برای ساکنین افزایش جمعیت و ارتقا پویایی و سرزندگی افزایش سفرهای پیاده و در نتیجه ایجاد تعامل اجتماعی حضور مردم در بافت و باعث ارتقا سطح امنیت و نظارت

حفظ و تقویت ساختار سستی	<ul style="list-style-type: none"> • ایجاد محلات سرزنده و پرنشاط • ایجاد فضایی برای تبلور تظاهرات و تعاملات اجتماعی • ایجاد تصور ذهنی از حدود محله و حس تعلق به مکان
توجه به بناهای واجد ارزش تاریخی	<ul style="list-style-type: none"> • تاکید بر ارزش های زیبا شناسانه و آسایش و ایجاد • حس مکان در مکان پایی کاربری های شهری • معماری در مقیاس انسانی • حفاظت بناهای با ارزش تاریخی به خصوص بناهای مدنی و عمومی موجود در بافت
حفظ و تقویت فضاهای باز عمومی و سبز	<ul style="list-style-type: none"> • فضاهای سبز شهری دارای ویژگی هایی است که آنها را به فضاهای مناسبی برای ارتقای کیفیت زندگی انسان تبدیل می کند. • مکان هایی مانند پارکها، درختان و آبها در شهر، خدمات زیست محیطی، اجتماعی و فیزیولوژیکی را فراهم می کند که در زیست پذیر نمودن شهرها اهمیت بسیاری دارند. • ایجاد محیطی جهت آرامش و تمدد اعصاب، جهت ورزش، بازی، تفریح و لذت مانند احداث پارکهای سلامت در مقیاس محله و پارک محله ای و نقاط مکث در سطح محله در نقاط مختلف • بهبود سیمای شهر و غنای بصری از طریق افزایش حس وحدت، انسجام، زیبایی، تعادل، تنوع و سایر مؤلفه های زیبایی شناسی با کاشت گیاهان و طراحی منظر نرم
تقویت حمل و نقل عمومی	<ul style="list-style-type: none"> • ایجاد شبکه پیوسته حمل و نقل عمومی • شهرهای بزرگ، کوچک و محلات را بهم متصل کند • به کاهش معضلات آلوده شدن کمک کرده • ساکنین را به پیاده روی دوچرخه سواری و استفاده از اتوبوس تشویق می کند
استفاده از ابزار طراحی شهری در جهت افزایش امنیت در بافت های شهری	<ul style="list-style-type: none"> • معاصر سازی بافت از طریق معماری و طراحی شهری با کیفیت باعث حیات دوباره فعالیت های شهر می شود. • کیفیت مطلوب ساختمانهای مسکونی باعث جذب اقشار متوسط و مرفه جامعه می گردد. • تقویت هویت بافت و حس تعلق به مکان • ایجاد امکان نظارت اجتماعی و کاهش جرم و بزه کاری • ایجاد حس اعتماد، شخصیت و منزلت در ساکنین بافت • مرمت ساختمانهای با ارزش و معاصر سازی بناهای آسیب دیده • کیفیت معماری ساختمانهای نوساز موجب احیای کالبدی خواهد شد. • ایجاد هماهنگی بین ساختمانهای جدید و بافت شهری • برقراری انتظام بین عناصر شهری
پایداری	<ul style="list-style-type: none"> • کاهش مصرف سوخت • کاهش هزینه کنترل آلودگی ها • توجه به بوم و اقلیم • فناوری سازگار با محیط زیست • پیاده روی بیشتر و رانندگی کمتر

منبع: نگارنده، براساس مطالعات کامل مقالات بدست آمده مباحث نوشهر گرای

منبع: یافته های پژوهش، ۱۳۹۹

نتیجه گیری و دستاورد علمی پژوهشی

برخی از هنرمندان آگاهانه چالش های جهان را به شیوه ای متفاوت می بینند و در آثار خود به آنها می پردازند، این رویکرد بطور همزمان در حوزه های فلسفه، علوم پایه، علوم مهندسی و ... وجود دارد و برای مواجه شدن با چالش های پیش روی راهبردهای جدیدی خلق می شود. تغییرات فرهنگی، اجتماعی، کالبدی و زیست محیطی سکونتگاهها ریشه در این چالش ها و نحوه برخورد و تصمیم گیری هنرمندان، دانشمندان، مهندسان و فلاسفه دارد. مردم مناطق مختلف جهان بر اساس سوابق تاریخی و جغرافیایی این چالش ها را تجربه می کنند. و برآیند این تجارب تبدیل به جنبش و سپس سبک می گردد. نوشهرگرایی تجربه ای است نوین از رویارویی و راهکارهای انسان قرن ۲۱ که مسئله اصلی آن اولویت انسان بر فناوری می باشد در جدول شماره ۲ ارتباط پدیده نوشهرگرایی با جنبش های هنر

و معماری قرن ۲۱ مورد بررسی قرار گرفته است و میزان ارتباط هر جنبش با اصول پدیده‌نوشهرگرایی بطور نسبی مشخص شده است.

۱-۲- انطباق جنبش‌های هنری و معماری قرن ۲۱ و اصول نوشهرگرایی

جدول ۳: انطباق سبک‌های هنری معماری قرن ۲۱ با اصول نوشهرگرایی با متناظر کردن اصول و مبانی مورد استفاده در هر کدام

ردیف	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
اصول نوشهرگرایی	پیاده‌مداری	ایجاد شبکه ترافیکی	ایجاد کاربری‌های مختلط	ایجاد گونه‌های مختلف مسکن در بافت	افزایش تراکم در بافت	حفظ و تقویت بناهای ساختار سنتی	توجه به بناهای واجد ارزش تاریخی	حفظ و تقویت فضاهای باز عمومی و سبز	تقویت حمل و نقل عمومی	استفاده از ابزار طراحی شهری در جهت افزایش امنیت در بافت‌های شهری	پایداری
۱ هنر الگوریتمی	-	-	-	-	■	■	■	-	-	■	■
۲ بیومورفیسم	□	-	-	■	■	■	■	■	■	■	■
۳ هنر مداخله‌ای	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۴ متا مدرنیسم	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۵ حداکثرگرایی	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۶ نئو مینی مالیزم	-	-	■	■	■	-	-	■	■	■	□
۷ هنر رسانه‌های جدید	■	■	■	■	■	-	-	-	■	-	□
۸ نئو فوتوریسم	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۹ هنر ارتباطی	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۱۰ بازنگرایی	-	-	□	■	■	-	-	-	-	□	■
۱۱ هنر تعامل اجتماعی	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

ارتباط مستقیم ■ ارتباط غیر مستقیم □ بدون ارتباط -

- پدیده‌نوشهرگرایی و جنبش‌های هنری در قرن ۲۱ ریشه در غرب دارد و بایستی توسط محققان و اندیشمندان حوزه معماری و شهرسازی قابلیت اجرایی در شهرهای ایران فراخور اقلیم و فرهنگ و سنت و ... پیدا نماید.
- استفاده از پدیده‌های هنری معماری و شهرسازی قرن ۲۱ باید با مطالعه دقیق همراه باشد زیرا پژوهش سرمایه می‌باشد و از هزینه‌های اشتباهی جلوگیری می‌نماید.
- بهره‌گیری از اصول و مفاهیم جنبش‌های هنری-معماری و پدیده‌نوشهرگرایی بایستی از هر گونه شتابزدگی بدور باشد، زیرا نتایج شتابزدگی در قرن گذشته صدمات جبران‌ناپذیری را بر معماری و شهرسازی ایران وارد کرده است.
- تمامی اصول پدیده‌نوشهرگرایی در هر مقیاسی که لازم الاجرا می‌باشد باید در نظر گرفته شود و اکتفا کردن به چند بخش از این اصول ممکن است صرفاً جنبه‌ی تقلیدی و برداشت سطحی را ایجاد نماید.

- بهره‌گیری از جنبش‌های هنری معماری قرن ۲۱ باید در بستر نوشهرگرایی در نظر گرفته شود، زیرا بستر کنونی شهرها که بیشتر حال و هوای مدرنیستی دارد با اصول جنبش‌های هنری_معماری قرن ۲۱ تضاد دارد.

منابع

- Bourriaud, Nicolas. (2009, February 5). Nicolas Bourriaud Archived, Frieze Magazine Archive. From https://en.wikipedia.org/wiki/Nicolas_Bourriaud
- Bower, Sam. (2018). A profusion of terms, executive director of greenmuseum. From https://www.lindagass.com/PDFs/Unity_June09.3.pdf
- Eberle, Robert. (2015, December 25). Evolutionary Art - Genetic Algorithm. From https://en.wikipedia.org/wiki/Algorithmic_art
- Feuerstein, Gunther. (2001, December 29). Biomorph Architecture: Human and Animal Forms in Architecture. from <https://www.amazon.com/Biomorphic-Architecture-Gunther-Feuerstein>
- Giovannini, Joseph. (2013, September 17). Heydar Aliyev Center. From https://en.wikipedia.org/wiki/Heydar_Aliyev_Cente
- Grant, Jill. (2015). New urbanism. International encyclopedia of the social and behavioral sciences (second edition). Pp.809-814. From <https://www.elsevier.com/books/international-encyclopedia-of-the-social-and-behavioral-sciences>
- Helguera, Pablo. (2012). Education for Socially Engaged Art. New York: Jorge Pinto Books. pp. 22. From <https://www.uovo.art/services>
- Heins, Matthew. (2015). Finding common ground between new urbanism and landscape urbanism journal of urban design. From <http://soj.qiau.ac.ir/article>
- Irwin, W. (20۰۶). The Death and Resurrection of the Author? (Contributions in Philosophy) Greenwood Press . From <https://www.amazon.com/Death-Resurrection-Author-Contributions-Philosophy>
- Jennifer Johnson. (1998, April). NEA's Cloudy Future. The Albion Monitor. From <http://www.albionmonitor.com/9804a/nea.html>
- Lewis, Bill. (2009, September 22). Listen to Bill Lewis on Remodernism. From <https://en.wikipedia.org/wiki/Remodernism>
- Perini, Julie. (20۱۰). Art as Intervention: A Guide to Today's Radical Art Practices. In Team Colors Collective. Uses of a Whirlwind: Movement, Movements, and Contemporary Radical Currents in the United States. AK Press. From https://en.wikipedia.org/wiki/Art_intervention
- Pincus-Witten, Robert. (1981). "Maximalism". Arts Magazine 55, no. 6:172-76 .From <https://en.wikipedia.org/wiki/Maximalism>
- Robertson, Jean. (2018). Art in the 21st Century. Oxford University Press 2018. From www.oxfordartonline.com/page/art-in-the-21st-century
- The Huffington Post. (2015, September 12). Excessivism: Irony, Imbalance and a New Rococo". From https://www.huffingtonpost.com/shana-nys.../the-excessivist-initiativ_b_8180840.html
- Walker, John Albert. (1992). Glossary of Art, Architecture, and Design Since 1945, Third edition, New York, G. K. Hall, p. 443. From <https://en.wikipedia.org/wiki/Neo-minimalism>
- <https://> Web design, new